

รายงานการประชุมสภาการศึกษา
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐

วันพฤหัสบดีที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๔.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมสีปพนนท์ เกตุทัต
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กรรมการที่มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสุอาน)	ประธาน
๒. ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(นายบุญรัตน์ วงศ์ใหญ่ รองปลัดกระทรวง ฯ แทน)	กรรมการ
๔. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(นางบุญชู ชลัษเฐียร ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านพัฒนาเครื่องมือวัดผล แทน)	กรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(นางสุมาลี จุลเจิม รักษาการที่ปรึกษา
ด้านมาตรฐานอาชีวศึกษารัฐกิจและบริการ แทน)	กรรมการ
๖. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
(นางสาวพรสวรรค์ วงษ์ไกร
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน แทน)	กรรมการ
๗. เลขาธิการคุรุสภา	กรรมการ
๘. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
(นางจรรยา เจียมวิจิตร รองเลขาธิการ ฯ แทน)	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
(นายเสนอ จันทรา ผู้ตรวจราชการ ฯ แทน)	กรรมการ

๑๑. ปลัดกระทรวงแรงงาน (นายไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ รองปลัดกระทรวงฯ แทน)		กรรมการ
๑๒. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (นายปฐม แหยมเกตุ รองปลัดกระทรวงฯ แทน)		กรรมการ
๑๓. ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (นายวรินทร์ ทิวถนอม ผู้ตรวจราชการฯ แทน)		กรรมการ
๑๔. ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (นายสมพงษ์ ชาตะวิถี อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา แทน)		กรรมการ
๑๕. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นางระรินทิพย์ ศิโรรัตน์ ผู้อำนวยการสำนัก นโยบายและยุทธศาสตร์ แทน)		กรรมการ
๑๖. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นางสุวรรณี คำมั่น ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงานฯ แทน)		กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นายสมนึก พิมลเสถียร รองผู้อำนวยการฯ แทน)		กรรมการ
๑๘. พระเทพปริยัติวิมล (แสวง ฑมเมสโก)		กรรมการ
๑๙. นางสาวจันทร์เพ็ญ	แก้วเซียงใต้	กรรมการ
๒๐. รองศาสตราจารย์ชนะ	กสิภรณ์	กรรมการ
๒๑. ศาสตราจารย์ชัยอนันต์	สมทวนิช	กรรมการ
๒๒. นายชิงชัย	หาญเจนลักษณะ	กรรมการ
๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาวเลิศ	เลิศชโลพาร	กรรมการ
๒๔. นายทองอยู่	แก้วไทรชะ	กรรมการ
๒๕. นายธนา	เบญจาทิกุล	กรรมการ
๒๖. นายนิพนธ์	สุรพงษ์รักเจริญ	กรรมการ
๒๗. นายประเวศ	พุ่มพวง	กรรมการ
๒๘. นายปรีดา	รอดโพธิ์ทอง	กรรมการ
๒๙. นายพงษ์	ตนานนท์	กรรมการ
๓๐. นางพริ้มพราย	สุฟโปฏก	กรรมการ
๓๑. นางมลิวลัย	ธรรมแสง	กรรมการ
๓๒. นายมานะ	สุดสงวน	กรรมการ
๓๓. นายมานิจ	สุขสมจิตร์	กรรมการ

๓๔. ศาสตราจารย์ยงยุทธ	ยุทธวงศ์	กรรมการ
๓๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา	ปิยะอัจฉริยะ	กรรมการ
๓๖. นายวิฑูรย์	บริบูรณ์ทรัพย์	กรรมการ
๓๗. นายวินัย	สะมะอุน	กรรมการ
๓๘. รองศาสตราจารย์วิริยะ	นามศิริพงศ์พันธุ์	กรรมการ
๓๙. ศาสตราจารย์วีรุณ	ตั้งเจริญ	กรรมการ
๔๐. นายวิศิษฐ์	ศรีวิชัยรัตน์	กรรมการ
๔๑. นายสมชัย	วุฑฒิปรีชา	กรรมการ
๔๒. ศาสตราจารย์สุมน	อมรวิวัฒน์	กรรมการ
๔๓. นายสุวัฒน์	เงินน้ำ	กรรมการ
๔๔. นายอมเรศ	ศิลาอ่อน	กรรมการ
๔๕. นายอำพล	จินดาวัฒน์	กรรมการ
๔๖. เลขาธิการสภาการศึกษา (นายอำรุง จันทวานิช)		กรรมการและเลขานุการ
๔๗. รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์)		ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการที่ไม่มาประชุม

๑. พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต)		ปฏิบัติศาสนกิจ
๒. พระราชครูวามเทพมุนี		ปฏิบัติศาสนกิจ
๓. นายเกรียงศักดิ์	เจริญวงศ์ศักดิ์	ติดภารกิจ
๔. ศาสตราจารย์ทักษิณา	สวนานนท์	ติดภารกิจ
๕. นายอนุชากร	มาศณมาดล	ติดภารกิจ
๖. นายพารณ	อิศรเสนา ณ อยุธา	ติดภารกิจ
๗. นายพิสิฐ	เจริญวงศ์	ติดภารกิจ
๘. นายพิสิษฐ์	ณ พัทลุง	ติดภารกิจ
๙. รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์	สินลาร์ตัน	ติดภารกิจ
๑๐. นายมนู	อรดีลลลเชษฐ์	ติดภารกิจ
๑๑. นายวิฑูรย์	มานะวานิชเจริญ	ติดภารกิจ
๑๒. นายวีระชัย	วรรณีกกุล	ติดภารกิจ
๑๓. นายสุทินันท์	ปรัชญพฤกษ์	ติดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. นางอรทัย	สิทธิสงบ	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๒. นางสาววรรณดี	อังเกิดโชค	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓. นางสาววิริยา	วรวิทย์สถัญญาณ	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๔. นายบัณฑิตย์	สะมะฮุน	สถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๕. นายสันติ	ทิสยากร	โรงเรียนนครฤทธิศึกษาลัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๑. นายนพพร สุวรรณรุจิ	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
๒. นางสุรางค์ โพธิ์พฤกษ์วงศ์	ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
๓. นางนิรมล กิตติวิบูลย์	รก.ในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบาย และแผนการศึกษาและผู้อำนวยการกลุ่ม พัฒนาระบบบริหาร
๔. นางสาวจิรพรรณ ปุณเกษม	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและ พัฒนาการเรียนรู้
๕. นางสุทธศรี วงษ์สมาน	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
๖. นายก้องเกียรติ สหวรรณางกูร	ผู้อำนวยการสำนักอำนาจการ
๗. นายกิตติรัตน์ มังคละคีรี	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
๘. นางอุมาพร หล่อสมฤดี	รก.ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการศึกษา
๙. นางเกื้อกุล ชั่งใจ	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๐. นางสาวทวีพร บุญวานิช	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๑. นางสาวพัชราภรณ์ ศรีคล้าย	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๒. นางสาวพิณสุดา สิริธรรังศรี	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๓. นายวีระ พลอยครบุรี	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๔. นายสถาพร บุตรชัยงาม	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๕. นางสิริวรรณ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๖. นางสุชาดา ไชยรัตน์	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๗. นางสาวสุรางค์ วีรกิจพานิชย์	นักวิชาการศึกษา ส
๑๘. นางโสภณา ตาแก้ว	นักวิชาการศึกษา สว.

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน/เลขานุการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

๑.๑) การครบวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสภาการศึกษา

กรรมการและเลขานุการ (เลขาธิการสภาการศึกษา นายอรรุจ จันทวานิช) รายงานที่ประชุมว่า เนื่องจากคณะกรรมการสภาการศึกษา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๕๙ คน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่งจำนวน ๑๖ คน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรต่างๆ จำนวน ๑๑ คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓๐ คน และเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ จะมีวาระการดำรงตำแหน่งครบ ๔ ปี ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ และเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกกรรมการวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการสภาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๘ วรรคสาม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จะดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระเดิม คือ ตั้งแต่วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ ทั้งนี้ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระเดิมอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ที่ประชุมรับทราบ โดยประธานมีข้อสังเกตว่ากรรมการชุดปัจจุบันอาจจะต้องปฏิบัติงานเกินจากวันที่กำหนดครบวาระไปอีกประมาณ ๒-๓ เดือน อย่างไรก็ตาม ขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ให้แล้วเสร็จภายหลังจากวันที่กรรมการครบวาระการดำรงตำแหน่งทันที เพื่อให้คณะกรรมการชุดใหม่สามารถเข้ามารับหน้าที่และปฏิบัติงานต่อจากชุดปัจจุบันได้อย่างเต็มที่ และคณะกรรมการชุดปัจจุบันจะได้ไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่แทนต่อไปเป็นเวลานาน

๑.๒) การจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ

กรรมการและเลขานุการ (เลขาธิการสภาการศึกษา นายอรรุจ จันทวานิช) รายงานที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากสภาการศึกษา ในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘ มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ ตามข้อเสนอของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านวิจัย ติดตาม และประเมินผล ในการนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการเพื่อการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ... เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดส่งร่างพ.ร.ฎ.จัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และสลค.ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ แจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการทราบว่า สลค.ได้ส่งร่าง พ.ร.ฎ. ดังกล่าวให้กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานปรมาณ และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยขณะนี้ อยู่ระหว่างการรวบรวมความเห็นของ สลค. เพื่อการวิเคราะห์และเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ที่ประชุมรับทราบ โดยประธานมีความเห็นว่าตามพ.ร.บ.องค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้สำนักงานก.พ.ร. เป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่องทำหน้าที่วิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานเป็นองค์การมหาชน ดังนั้นการที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเวียนถามความเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ จะทำให้เกิดความล่าช้า และขอทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักงานก.พ.ร. จากฝ่ายเลขานุการฯ

รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นายนพพร สุวรรณรุจิ) ชี้แจงว่าจากการประสานเป็นการภายในกับสำนักงานก.พ.ร. ได้รับแจ้งว่าขณะนี้สำนักงานก.พ.ร. ยังไม่ให้ความเห็นชอบกับการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษาแห่งชาติเป็นองค์การมหาชน เนื่องจากเห็นว่ามึลักษณะการดำเนินงานซ้ำซ้อนกับสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ทั้งนี้สำนักงานก.พ.ร. จะรวบรวมและสรุปความเห็นส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบอย่างเป็นทางการต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๐

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา: ข้อเสนอการพัฒนาระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (รองเลขาธิการสภาการศึกษา นางสิริพร บุญญานันต์) รายงานว่าสืบเนื่องจากสภาการศึกษาในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๐ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเสนอข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ มีสาระสำคัญโดยสรุปว่า ระบบและโครงสร้างเดิมที่มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ที่สำนักตรวจราชการ และติดตามประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งโดยภาพรวมมีเหมาะสม แต่มีปัญหาเรื่องการนำไปสู่ปฏิบัติไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเท่าที่ควร ที่ประชุมจึงมีมติมอบหมายให้มีคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่ ศึกษาโครงสร้าง ระบบ และกลไกการดำเนินงานติดตามประเมินผลในปัจจุบันของแต่ละหน่วยงานในทุกกระดับ และให้ข้อเสนอการพัฒนาระบบติดตาม ประเมินผลให้สามารถ ดำเนินการได้ในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้คณะทำงานประกอบด้วยรัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รองศาสตราจารย์วรากรณ์ สามโกเศศ) เป็นประธาน พร้อมด้วยศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ นายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ นายสมนึก พิมลเสถียร ศาสตราจารย์ศิริชัย กาญจนวาสี นายชินภัทร ภูมิรัตน และให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นฝ่ายเลขานุการ

คณะทำงานดังกล่าวได้มีการประชุมอย่างเป็นทางการรวม ๓ ครั้ง และประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการอีกหลายครั้ง โดยได้จัดทำข้อเสนอการพัฒนาระบบ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การ ปฏิบัติ รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑) การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล โดยใช้ ระบบและโครงสร้างที่มีอยู่เดิม แต่ปรับแนวปฏิบัติ โดยมีข้อเสนอการดำเนินงาน ดังนี้

๑.๑) ให้ทุกองค์กรเน้นการติดตาม ๓ เรื่อง คือ มาตรฐานการศึกษา การนำ นโยบายสู่การปฏิบัติ และการใช้ทรัพยากร โดยดำเนินการผ่านระบบประกันคุณภาพ ภายใน

๑.๒) ควรกำหนดตัวบ่งชี้กลางเพื่อใช้เป็นกรอบในการติดตามประเมินผล และ รายงานร่วมกันของทุกส่วนราชการ

๑.๓) องค์กร/หน่วยงานทุกระดับรายงานผลต่อองค์กรคณะบุคคล/หน่วยงานในระดับเหนือขึ้นไป เกี่ยวกับนโยบายและทรัพยากร ทุก ๓ เดือน การตรวจสอบมาตรฐานทุก ๖ เดือน (ข้อเสนอระบบการรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับปรากฏตามแผนภูมิแนบ)

๑.๔) ควรจัดทำคู่มือการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำและเผยแพร่ให้หน่วยงานและองค์กรทราบและนำไปปฏิบัติ

๑.๕) ให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และจัดทำแบบฟอร์มการรายงานเพื่อให้สามารถรายงานและประมวลผลได้รวดเร็ว

๒) การทบทวนและปรับแก้กฎกระทรวงให้เอื้อต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา มีข้อเสนอดังนี้

๒.๑) ปรับแก้กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้ปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการติดตามฯ จากเดิม ๑๙ คน เป็น ๒๔ คน เพื่อให้สามารถตรวจสอบติดตามองค์กรที่จัดการศึกษาของประเทศได้อย่างครอบคลุม โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานเหมือนเดิม และเสนอให้เพิ่มรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธาน กรรมการโดยตำแหน่ง ปรับจาก ๖ คนเป็น ๑๐ คน โดยเพิ่มกรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒ คน และผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ปรับกรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการจาก ๒ คน เป็น ๑ คน โดยให้หัวหน้าผู้ตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมี ๙ คน เหมือนเดิม และปรับฝ่ายเลขานุการ จากเดิมที่มีผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ และติดตามประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ เป็นให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีผู้ช่วยเลขานุการ ๒ คน คือ ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการและผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๒.๒) ปรับแก้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจ ติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยปรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ครอบคลุมการติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ การบริหารงานตามแผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ และการติดตามตรวจสอบภารกิจด้านการตรวจราชการด้าน

การศึกษา และตัดคณะกรรมการติดตามประเมินผลและสนับสนุนการตรวจราชการในระดับจังหวัดออก

๓) เร่งจัดทำกฎกระทรวงและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ที่ขณะนี้ยังไม่ได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด เช่น กฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษา ตามมาตรา ๖๒ ของพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

๔) พัฒนาคู่มือการที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผลทุกระดับ ทั้งผู้บริหาร นักวิชาการ และคณะกรรมการขององค์กรบุคคลแต่ละคณะ เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ให้สามารถกำกับดูแลการและดำเนินการติดตามให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยประเมินผลมากขึ้น

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อเสนอนโยบายระบบติดตามตรวจสอบ และประเมินผลฯ ดังกล่าว และมอบหมาย ดังนี้ ๑) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันจัดทำแนวปฏิบัติการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและปรับแก้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจ ติดตาม ประเมินผล และนิเทศการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ๒) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาปรับกฎกระทรวงกำหนดจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ๓) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งจัดทำกฎกระทรวง/ระเบียบที่เกี่ยวข้องรวมทั้งจัดทำกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษา และ ๔) การพัฒนาคู่มือการ

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ ๓)

การพิจารณา

ประธานกล่าวเน้นย้ำว่าเรื่องข้อเสนอนโยบายระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากตามแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ได้ ปรับระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทให้อยู่ภายใต้การบริหารของกระทรวงศึกษาธิการเพียงกระทรวงเดียว โดยกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทหน้าที่หลัก ๔ ประการ คือ ๑) บทบาทด้านนโยบายและแผนการศึกษา ซึ่งมีโครงสร้างที่ชัดเจนและสอดคล้อง

สัมพันธซึ่งกันและกัน ๒) บทบาทด้านมาตรฐานการศึกษา ซึ่งกำหนดองค์กรและกลไกรองรับอย่างชัดเจน ๓) ระบบการจัดสรรเงินอุดหนุน ซึ่งปัจจุบันอิงกับสำนักงบประมาณ แต่ตามกฎหมายกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทเกี่ยวกับการจัดระบบการจัดสรรเงินอุดหนุน และ ๔) การติดตามตรวจสอบประเมินผล ซึ่งระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ กำหนดบทบาทหน้าที่เรื่องการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล ไว้ให้เป็นหน้าที่สำคัญ และให้มีระบบการกระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษาที่เข้มแข็ง เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตาม และนำผลมาใช้ในการแก้ปัญหาและกำกับการดำเนินงานได้อย่างทันการณ์ อย่างไรก็ตาม จากการนำเสนอเรื่องข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ ในการประชุมสภาการศึกษาครั้งที่ผ่านมา พบว่าการดำเนินงานเรื่องการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศตามที่กำหนดไว้กฎหมายไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ จึงมอบหมายให้มีคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่ศึกษาโครงสร้าง ระบบ และกลไกการดำเนินงานติดตามประเมินผล และคณะทำงานได้จัดทำข้อเสนอการพัฒนาระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพมานำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาในวันนี้

ดังนั้น ถ้าที่ประชุมเห็นชอบตามที่คณะทำงานเสนอ ต้องมีการดำเนินงานที่สำคัญคือ ส่วนที่ ๑) ปรับแก้กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดจำนวนหลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๘ เนื่องจากมีข้อเสนอให้มีการปรับปรุงประกอบ แต่ส่วนที่ ๒) ที่เสนอให้เร่งจัดทำกฎกระทรวงและระเบียบที่เกี่ยวข้อง คือ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๒ ที่กำหนดให้จัดทำกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษานั้น เมื่อสามารถบูรณาการงานให้เข้ามาอยู่ภายใต้โครงสร้างเดียวกันแล้ว มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องแยกกฎกระทรวงออกมาอีก ๑ ฉบับ คือถ้าสามารถแก้ไขให้อยู่ในกฎกระทรวงฉบับเดียวกัน ก็ควรแก้ไขกฎกระทรวงฉบับนั้น และเพิ่มเติมส่วนที่ขาดเข้าไป

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางจริยา เจียมวิจิตร) ชี้แจงว่ากฎกระทรวงทั้งสองฉบับเป็นกฎกระทรวงที่ออกตามกฎหมายคนละฉบับ กฎกระทรวงที่คณะทำงานเสนอให้ปรับออกตามความในมาตรา ๒๐ ของพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการ

กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษา เป็นกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖๒ แห่งพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายคนละฉบับ ดังนั้นเมื่อเป็นกฎหมายคนละฉบับ จึงควรเขียนแยกเป็นกฎกระทรวงคนละฉบับ เพื่อความสะดวกในการปรับแก้และเพิ่มเติมในภายหลัง

ประธาน มีข้อสังเกตว่าเมื่อชัดเจนว่าเป็นกฎหมายคนละฉบับ มีความเห็นว่ายานหน่วยงานที่ควรเป็นเจ้าของเรื่องในการปรับแก้กฎกระทรวงควรเป็นหน่วยงานเดียวคือสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดย สกศ.สามารถเชิญผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานอื่นๆ มาหารือร่วมกันได้ และขอให้กรรมการพิจารณาเกี่ยวกับสาระสำคัญของข้อเสนอ เพื่อการปรับแก้สารก่อนจัดทำร่างกฎกระทรวงในรายละเอียดต่อไป

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เสนอความเห็น ๒ ประการ ดังนี้

๑) ข้อเสนอข้อที่ ๑.๔ เรื่องการจัดทำคู่มือการติดตามและการรายงานผล มีความเห็นว่ายานควรจัดทำคู่มือการติดตามประเมินผล ที่มีลักษณะแนวทางกว้างๆ และมีความยืดหยุ่น ไม่ควรนำเสนอรายละเอียดแบบเป็นรายการ (checklist item) เนื่องจากการติดตามประเมินผลต้องมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ตามลักษณะพื้นที่ และตามประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น

๒) การรายงานติดตามประเมินผล ควรมีประเด็นภารกิจที่จำเป็นต้องพัฒนาและแก้ปัญหาหน่วยงานทุกระดับ ทั้งระดับกระทรวง ระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษา ว่าจะต้องมีแนวทางดำเนินการอย่างไร ซึ่งสิ่งที่เสนอมมาได้วางแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนไว้แล้ว ๓ ประการ คือ ๑)การติดตาม ๒) การเสนอผลการติดตาม และ ๓) การพัฒนาเพื่อให้เกิดการพัฒนา ดังนั้นการติดตามจึงไม่ใช่เป็นการติดตามเชิงอำนาจ แต่เป็นการติดตามเพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน พัฒนากระบวนการประสานงาน และพัฒนาบุคลากรเพื่อให้เกิดการพัฒนา

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายบุญรัตน์ วงศ์ใหญ่) เห็นด้วยกับข้อเสนอการปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๘ อย่างไรก็ตาม การที่ปรับให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานรองรับการปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักตรวจราชการฯ ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การพิจารณา

ความเชื่อมโยงในการดำเนินงานระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กับสำนักตรวจราชการฯ

กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ (รองเลขาธิการสภาการศึกษา นางสิริพร บุญญานันต์) ซึ่งแจ้งว่า ตามพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดบทบาทหน้าที่ของสำนักตรวจราชการฯ ให้มีภารกิจเกี่ยวกับการตรวจสอบติดตาม และประเมินผล ดังนั้นคงไม่สามารถแก้ พ.ร.บ.ตรงนั้นได้ คณะทำงานซึ่งมีรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายชินภัทร ภูมิรัตน) ร่วมอยู่ด้วย เห็นพ้องกับการให้มีกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ ๒ คน ประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักตรวจราชการฯ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการตรวจติดตามตาม ตามมาตรา ๒๐ ในพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ กับผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวม

ประธานเห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าวเนื่องจากหน่วยงานที่จะทำหน้าที่ติดตามประเมินผล ไม่ควรเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานในระดับปฏิบัติ เนื่องจากอาจทำให้เกิดปัญหาความไม่เป็นกลางในการดำเนินงาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรหลักองค์กรหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ไม่มีหน่วยงานใต้บังคับบัญชา และมีบทบาทหน้าที่ทางด้านนโยบายและแผนการศึกษา รวมทั้งติดตามตรวจสอบประเมินผลการจัดการศึกษา จึงมีความเหมาะสมที่จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขาธิการ โดยหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องสามารถเข้ามาร่วมเป็นฝ่ายเลขานุการฯ ได้ เพราะคณะกรรมการชุดนี้จะมีอำนาจเหนือหน่วยงานอื่นทุกระดับ

รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (นายสมนึก พิมลเสถียร) มีข้อเสนอว่า มาตรา ๖๒ ของพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเจตนารมณ์ต้องการกระจายอำนาจลงไปสู่ระดับสถานศึกษาให้มากที่สุด ดังนั้นถ้ามีโอกาสเป็นไปได้ตอนที่จัดทำร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษา ควรต้องจัดทำระบบเพื่อรองรับการนำไปสู่การตรวจสอบและวัดประสิทธิภาพของการใช้จ่ายเงิน ซึ่งมีทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณด้วย เพื่อโอกาสในการจัดการทรัพยากร

ประธานกล่าวสนับสนุนว่ามีความจำเป็นต้องจัดทำระบบเพื่อรองรับการนำไปสู่การตรวจสอบและวัดประสิทธิภาพของการใช้จ่ายเงิน เนื่องจากขณะนี้มีการบริหารและจัดการศึกษาโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน โดยมีการกระจายอำนาจ ๔ ด้าน คือด้านวิชาการ

ด้านบุคคล ด้านเงินและงบประมาณ และด้านจัดการทั่วไป จึงต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานการกระจายอำนาจทั้ง ๔ ด้าน เพราะในที่สุดอำนาจในการใช้จ่ายเงินจะไม่ได้มาอยู่กระทรวงเพียงแห่งเดียว หน่วยงานในระบบการศึกษาทุกระดับจะมีอำนาจในการใช้จ่ายเงิน รวมทั้งสถานศึกษาก็จะมีบัญชีการใช้จ่ายเงินภายในกรอบที่มอบอำนาจไปให้ จะไม่ได้มีการอนุมัติจากข้างบนอย่างเดียว ระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ก็จะมีลักษณะการดำเนินงานเช่นเดียวกันโดยจะมีการรายงานให้ครบทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านการเงินและงบประมาณ และด้านการจัดการทั่วไป

นายอมเรศ ศิลาอ่อน มีความเห็นว่าการตรวจราชการ เป็นกระบวนการในลักษณะการควบคุมคุณภาพว่าสามารถจัดการศึกษาได้ตรงตามมาตรฐานและมีประสิทธิผลหรือไม่ ซึ่งจะมีผลกระทบกับเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณ ในส่วนของภาคเอกชนถ้ามีการตรวจสอบแล้วพบว่าไม่ได้มาตรฐาน จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและมีมาตรการลงโทษที่ชัดเจน ซึ่งต่างจากระบบราชการที่ไม่มีมาตรการและแนวทางแก้ไขที่ชัดเจน จึงเสนอให้จัดทำกฎกระทรวงเรื่องมาตรการลงโทษ กรณีดำเนินงานไม่ได้มาตรฐาน สำหรับการดำเนินงานได้ตรงตามมาตรฐานแล้ว มีส่วนได้เปรียบอย่างไร และมีแนวทางส่งเสริมสนับสนุนอย่างไร เพื่อให้มีการดำเนินงานที่สามารถนำไปสู่การบรรลุผลตามเป้าหมายต่อไป

ประธานเห็นด้วยกับการมีมาตรการลงโทษ แต่ขณะนี้ไม่มีมาตรการเชิงนโยบายที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะนำมากำหนดเป็นมาตรการได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าผลการประเมินออกมาชัดเจน ก็สามารถมีมาตรการที่ชัดเจนออกไปได้ เช่น กรณีตัวอย่างจากผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษารอบแรกของสมศ. ซึ่งปรากฏว่ามีโรงเรียนที่อยู่ในอาการป่วยหนักต้องเข้ารักษาในห้อง ICU ประมาณ ๕๐๐-๖๐๐ โรงเรียน มาตรการที่ใช้คือให้ สพฐ. ไปกำกับดูแลเป็นกรณีพิเศษว่าอะไรคือสาเหตุที่ทำให้โรงเรียนเหล่านั้นอยู่ในชั้น ICU และจะมีมาตรการอย่างไรที่ทำให้โรงเรียนเหล่านั้นหายจากอาการป่วยหนักได้ ดังนั้นผลประเมินรอบแรกของสมศ.จึงสามารถนำมาใช้ในเชิงนโยบายได้ ซึ่งขณะนี้ สพฐ. ก็สามารถเข้าไปช่วยโรงเรียนเหล่านั้นได้จำนวนหนึ่งประมาณ ๑๐๐ โรงเรียน และสามารถนำไปเป็นเงื่อนไขให้ฝ่ายสนับสนุน เช่น สำนักงานประมาณให้เข้ามาช่วยเหลือ และสนับสนุนได้อย่างเต็มที่

ดังนั้นการให้ความเห็นชอบกับข้อเสนอการพัฒนาระบบติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการจัดการศึกษาตามที่เสนอ จะทำให้หน่วยงานทางด้านนโยบายสามารถ กำหนดมาตรการทั้งในเชิงสนับสนุนและก่อให้เกิดการพัฒนาได้ ไม่ใช่เป็นการจับผิดหรือ เป็นการลงโทษ อีกตัวอย่างหนึ่งที่เห็นชัดเจนคือ กรณีในจังหวัดสตูล ซึ่งรัฐบาลประกาศ ให้เป็นเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจเช่นเดียวกับ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา) แต่รัฐบาลไม่ได้ให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษเท่ากับอีก ๓ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นจังหวัดที่ไม่มีปัญหา ชาวสตูลบางคนจึงมีความรู้สึก ว่าถ้าทำดีแล้ว รัฐบาลไม่มีมาตรการหรือแนวทางส่งเสริมสนับสนุน จะต้องรอให้มีปัญหา เสียก่อน ดังนั้น จึงต้องพิจารณาแนวทางส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในจังหวัดที่ ดำเนินงานดีแล้วเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในภายหลัง และจากประสบการณ์ที่เข้ามา ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าการที่ฝ่ายนโยบายไม่สามารถ กำหนดมาตรการลงโทษที่ชัดเจนได้ เนื่องจากไม่มีกลไกที่สมบูรณ์เพียงพอ ดังนั้น ข้อเสนอการพัฒนาระบบติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาที่ได้นำเสนอ ที่ประชุมวันนี้ จะสามารถดำเนินการติดตามและประเมินผล และสามารถนำผลดังกล่าว มากำหนดมาตรการลงโทษและมาตรการส่งเสริมสนับสนุนที่ชัดเจนได้

มติที่ประชุม

ที่ประชุมให้ความเห็นชอบข้อเสนอของคณะทำงานฯ และมอบหมายให้ สกศ.เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักดำเนินการตามข้อเสนอ โดยให้รับข้อสังเกตเพิ่มเติม ของคณะกรรมการไปประกอบการพิจารณาดำเนินการ และขอให้เร่งดำเนินการเรื่อง การปรับแก้กฎกระทรวงกำหนดจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๘ และการจัดทำร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษา

เนื่องจากประธานติดภารกิจ จึงมอบหมายให้นายอมเรศ ศีลาอ่อน กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริการ เป็นประธานการประชุมต่อ โดยนายอมเรศ ศีลาอ่อนได้ ดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมต่อดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา : (ร่าง) กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๕๙)

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา (นางสุทธศรี วงษ์สมาน) รายงานว่า การดำเนินงานจัดทำ (ร่าง) กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๕๙) โดยมีขั้นตอนสรุปได้ ดังนี้ ๑) สภาการศึกษาได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจจัดทำกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ขึ้น โดยมีนายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภาการศึกษา เป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการฯ ๒) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการจัดการศึกษาในช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ คือปี ๒๕๔๕ -๒๕๔๙ จำนวน ๑๐ เรื่อง ๓) วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประชากร สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๔) ยกร่างกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๕๙) ๕) ประชุมปรึกษาหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ร่าง) กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาฯ เพิ่มเติมเป็นระยะ ๆ ๖) นำเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา ๗) จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประมาณ ๓๐๐ คน ๘) จัดส่ง (ร่าง) กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาฯ ให้องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ๙) ปรับปรุง (ร่าง) กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาฯ ให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำเสนอต่อสภาการศึกษา

สาระสำคัญของ (ร่าง) กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วย

กรอบแนวคิด การศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาคนให้เกิดคุณธรรมนำความรู้ สมานฉันท์ สันติวิธี มีวิถีประชาธิปไตย มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีทักษะในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ เกิดการสร้างสังคมภูมิปัญญา การเรียนรู้ตลอดชีวิต และสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ นำไปสู่

ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขัน

วิสัยทัศน์ คือ พัฒนาการศึกษาคให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสมานฉันท์ ดำรงชีวิตอย่างสันติวิธี มีวิถีประชาธิปไตย มีความรักและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความรู้ความสามารถด้านภาษา การใช้เทคโนโลยี มีทักษะการคิด วิเคราะห์ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต มีจิตสาธารณะ มีความอยู่ดี มีสุข สามารถพึ่งตนเอง มีทักษะการประกอบอาชีพ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีศักยภาพทั้งการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และมีความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์หลัก ได้แก่ ๑) เพื่อปลูกฝังและพัฒนาให้คนมีคุณธรรมนำความรู้ มีความยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขณะเดียวกันมีความสามารถในการแข่งขันของประเทศและนำประเทศก้าวสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ ๒) เพื่อสร้างเสริมสังคมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ สันติวิธี มีวิถีประชาธิปไตย ๓) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อให้เป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการเรียนรู้

เป้าหมายในปี ๒๕๕๔ ดังนี้

เป้าหมายเชิงคุณภาพ ๑) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ๒) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักของทุกระดับจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินสูงกว่าร้อยละ ๕๕

เป้าหมายเชิงปริมาณ ดังนี้ ๑) มุ่งเน้นให้ประชากรไทยมีการศึกษาเฉลี่ย ๑๐ ปี โดยกำหนดเป้าหมายการศึกษาในระบบ มุ่งเน้นให้ประชากรกลุ่มอายุทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาร้อยละ ๑๐๐ สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งเน้นให้ประชากรกลุ่มอายุ ๑๕-๑๗ ปี ได้รับการศึกษาสัดส่วนร้อยละ ๗๙ และระดับอุดมศึกษาประชากรกลุ่มอายุ ๑๘-๒๔ ให้ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ ๓๕ สำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน จะต้องมุ่งเน้นการให้การศึกษาแก่ประชากรที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้เรียนจนสำเร็จการศึกษาเป็นจำนวนรวมทั้งตั้งแต่ปี ๒๕๕๐-๒๕๕๔ ประมาณ ๑๖ ล้านคน ๒) กำลังแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๖๐ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพ

๓) เพิ่มสัดส่วนการจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชนเป็นร้อยละ ๗๐ : ๓๐ ๔) เพิ่มสัดส่วนนักศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจเป็นร้อยละ ๒๐ และ ๑๐ ของผู้เรียนอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาตามลำดับ ๕) สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการทวิภาคีและสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๐ ๖) ผู้เรียนในศูนย์การเรียนตามมาตรา ๑๒ เพิ่มขึ้น ๗) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมเข้ามาร่วมจัดการศึกษาในสัดส่วนสูงขึ้น ๘) มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่ การศึกษามากขึ้น โดยสถานศึกษาร้อยละ ๗๐ มีความเข้มแข็ง คล่องตัวและมี ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และ ๙) เด็กด้อยโอกาสทุกคนมีโอกาสได้รับการ การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงภายในปี ๒๕๕๔

นโยบาย ๑๔ ด้าน ได้แก่ ๑) มุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษา ยึดคุณธรรมนำความรู้ ๒) ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ๓) เพิ่มโอกาสทาง การศึกษาให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต ๔) พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ ผลักดันยุทธศาสตร์การสร้างสังคม เศรษฐกิจฐานความรู้ ๕) มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๖) เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้อง กับความต้องการของประเทศ ๗) ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ในทุกระดับ/ประเภทให้เพียงพอและมีคุณภาพ ๘) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย ๙) เร่งให้มีการพัฒนาและนำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการ เรียนรู้ตลอดชีวิต ๑๐) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม ๑๑) ส่งเสริมการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑๒) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหาอันเกิดจากวิกฤตการณ์และภัยพิบัติ ๑๓) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ประเทศด้านการศึกษาและพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค และ ๑๔) สนับสนุนจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสม เป็นระบบและเพียงพอกับ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ยุทธศาสตร์และการดำเนินงาน

ได้กำหนดยุทธศาสตร์ประกอบด้วย เป้าหมายย่อย มาตรการและหน่วยงานหลัก/ หน่วยงานร่วมที่รับผิดชอบในแต่ละยุทธศาสตร์รวม ๑๘ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ๑) พัฒนา การศึกษาปฐมวัย ๒) พัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐาน ๓) พัฒนาการอาชีวศึกษา ๔) พัฒนา การอุดมศึกษา ๕) พัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ๖) พัฒนา การศึกษาเอกชน ๗) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเฉพาะทาง ๘) ส่งเสริมการจัดการศึกษา

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๙) พัฒนาการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑๐) พัฒนาการศึกษาในพื้นที่ประสบภาวะวิกฤติและภัยพิบัติ ๑๑) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการจัดสรรและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ๑๒) พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันกับนานาประเทศ ๑๓) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ๑๔) ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ๑๕) ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ๑๖) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมประชาธิปไตย ๑๗) พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ และ ๑๘) พัฒนากฎหมายทางการศึกษา

นอกจากนี้ ได้กำหนดบทบาทขององค์กรและสถาบันอื่น ๆ นอกเหนือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบตามยุทธศาสตร์ ๑๘ ประเด็นดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ ครอบคลุมสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันทางสังคม ราชการในส่วนกลางและสื่อมวลชน เพื่อให้เข้ามามีบทบาทตามภารกิจหน้าที่ของตนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการศึกษาในช่วง ๕ ปีต่อไป รวมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้มีการนำกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ ๑) องค์กรหลักกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ๙ ๒) สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการแต่ละปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแต่ละระดับ/ประเภท ๓) จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงาน/โครงการตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ๔) ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรและสถาบันต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษา ๕) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ๖) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจประสานการนำแผนชาติสู่การปฏิบัติ ๗) ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จึงขอเสนอต่อสภาการศึกษาเพื่อโปรดพิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) ๙ และเห็นชอบให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ ๔)

การพิจารณา

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ มีความเห็นว่า เนื่องจากปัจจุบันมีสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มการพัฒนาภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้น จากเอกสารกรอบแนวคิดของกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ ควรเพิ่มความเป็นสากลของคนไทย เช่น ความสามารถด้านภาษา และเสนอให้แก้ไขข้อความที่ระบุว่า “...มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง...” เป็น “...มีความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์และความเป็นคนไทยเป็นพื้นฐานต่อไป...” และเพิ่มเติมข้อความที่ระบุว่า “รู้จักประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน...” เป็น “มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์...”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา ปิยะอัจฉริยะ มีความเห็นว่า จากเอกสารนโยบาย ๑๔ ข้อ การศึกษายังขาดความเชื่อมโยงระหว่างศาสนากับวัฒนธรรม โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ประเทศไทยได้ไปเชื่อมโยงเรื่องวัฒนธรรม การศึกษาและศาสนาในที่ประชุม ASEM ทุกปี และยังเป็นสมาชิกในประเด็นเรื่องของการเชื่อมโยงด้านศาสนา วัฒนธรรมและการศึกษาด้วย นอกจากนี้ควรนำประเด็น “การสมานฉันท์” เป็นนโยบายเฉพาะให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

นายวินัย สมะอุน ให้ความเห็นว่า จากเอกสารยุทธศาสตร์ที่ ๙ พัฒนาการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมีการเพิ่มอัตราครูในพื้นที่ และควรมีการศึกษาพฤติกรรมสัมพันธ์การเรียนการสอนของครูและผู้เรียน มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู และที่สำคัญควรสร้างแรงจูงใจและให้เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตน ได้แก่ เชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่

นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ มีความเห็นว่า เรื่องการจัดสรรและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทุกเรื่องต้องมีงบประมาณการดำเนินงาน ดังนั้นควรมีการจัดสรรงบประมาณ (resource allocation) ตามลำดับความสำคัญของประเด็นที่จะดำเนินการ

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นางสุวรรณี คำมั่น) มีความเห็นว่า การจัดทำกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ควรสรุปให้สั้นกระชับรัด เนื่องจากมีข้อมูลการศึกษาวิจัยที่สามารถค้นคว้าได้

อยู่แล้ว และเรื่องนโยบายและยุทธศาสตร์ ควรมีการเชื่อมโยงระหว่างระดับการศึกษาให้ชัดเจน โดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษา ซึ่งกำลังมีปัญหาการขาดแคลนการผลิตกำลังคนระดับกลาง

นายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ประเด็นที่ ๑ การนำกรอบทิศทางการศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานควรมีเครื่องมือวัดผลและประเมินผล (KPI) ที่ชัดเจนเพื่อให้หน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการยอมรับกรอบทิศทางการศึกษาเข้าแผนงานหลักที่ต้องลงมือปฏิบัติ ประเด็นที่ ๒ ควรให้ความสำคัญกับนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ (area based) และนำมาวิเคราะห์ว่าแต่ละท้องถิ่นจะมีนโยบายการจัดการศึกษาตามความต้องการและเหมาะสมอย่างไร และมีการเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่นได้อย่างไร

นายทองอยู่ แก้วไทรฮะ เสนอแนะว่า จากเอกสารยุทธศาสตร์ที่ ๕ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรเพิ่มเรื่องการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยหน่วยงานอื่น ๆ เช่น เรื่องการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต เป็นต้น และควรเพิ่มกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุในยุทธศาสตร์ด้วย

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีความเห็นเรื่องการกำหนดเป้าหมายไว้ ดังนี้ ๑) ควรมีที่มาของเป้าหมายในปี ๒๕๕๙ ว่ามีฐานคิดอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลเชื่อมโยงไปสู่การกำหนดเป้าหมายไปถึงปี ๒๕๕๔ ๒) ควรให้ความสำคัญกับมาตรฐานของสถานศึกษานอกเหนือจากมาตรฐานด้านผู้เรียน ๓) ให้มีความชัดเจนในเรื่องการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา ๔) ให้มีเป้าหมายกลุ่มผู้สูงอายุ ตามที่นายทองอยู่ แก้วไทรฮะ เสนอ และ ๕) เพิ่มเป้าหมายในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเรียนสายวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ให้กำหนดเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในข้อ ๓.๕ และระบุผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนด้วย สำหรับผลการประเมินปี ๒๕๕๙ ควรให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาด้วย

นายสมชัย วุฑฒิปรีชา มีความเห็น ดังนี้ ๑) การจัดการศึกษามีความสำคัญ ๒ ด้าน คือ การศึกษาเพื่อสังคมและการศึกษาเพื่อความต้องการกำลังคน ซึ่งมีความไม่ชัดเจนในการจัดการศึกษาเพื่อสังคมหลายประการ เช่น การจัดการศึกษา ๑๒ ปี หมายถึงระดับใด ๒) ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเรื่องการจัดการศึกษาใน

๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ๓) ควรมีการทบทวนการเขียนยุทธศาสตร์ซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากในการเขียนแผน

เลขาธิการคุรุสภา มีข้อสังเกตว่า จากเอกสารยุทธศาสตร์ที่ ๑๕ มาตราการที่ ๒ ระบุว่า “เร่งผลิตครู คุณาจารย์ให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาและแก้ปัญหาการขาดแคลนครูคุณาจารย์นั้น” ข้อมูล ณ วันนี้ มีผู้มายื่นขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่คุรุสภา ประมาณ ๘๕๐,๐๐๐ คน ซึ่งอาจเกิดปัญหาครูล้นตลาด เหมือนระยะ ๒๐-๓๐ ปีที่ผ่านมา ดังนั้น ควรปรับเป็น “การเร่งผลิตครูเฉพาะสาขาวิชาที่ขาดแคลน ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น”

นายปรีดา รอดโพธิ์ทอง ขอแก้ไขเอกสารเรื่อง ผลการพัฒนาการศึกษา ข้อ ๓.๑.๙ การศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีรายละเอียดคำอธิบายไม่สอดคล้องกัน โดยให้แก้ไขเป็น “การศึกษาด้านสุขภาพ คุณธรรมจริยธรรม”

นายอำพล จินดาวัฒนะ ให้ข้อเสนอแนะว่า ทิศทางการพัฒนาการศึกษาที่กำหนดในแผนและยุทธศาสตร์นั้นต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเห็นด้วยกับศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ เรื่องการสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนวิทยาศาสตร์ในลักษณะของการเรียนรู้เหตุผล ในขณะที่เดียวกันต้องเรียนด้านศิลปะควบคู่กันไปด้วย นอกจากนี้ ควรให้มียุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษานอกกรอบแบบที่มีการสอนเพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตรหรือตำราเรียน เพื่อนำไปสู่การปฏิรูประบบความคิดของคนในสังคมไทย ซึ่งจะทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่แตกต่างไปจากระบบการศึกษาในปัจจุบัน

ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม มีความเห็น ดังนี้ ประเด็นที่ ๑ ทิศทางการพัฒนาการศึกษาควรมีการเชื่อมโยงระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งกระทรวงวัฒนธรรมมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการศึกษาทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) การอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม ๒) การปลูกฝังค่านิยมและความเป็นไทย ๓) การพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และ ๔) การบริหารจัดการองค์ความรู้ ดังนั้นจึงควรพิจารณาเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ของกระทรวงวัฒนธรรมในเอกสารกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ ๑๖ เรื่องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ประชาธิปไตยด้วย ประเด็นที่ ๒ กระทรวงวัฒนธรรมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และประเด็นสุดท้ายคือ ควรส่งเสริมการจัดการศึกษาบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม มิใช่เน้นเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น

รองปลัดกระทรวงแรงงาน (นายไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์) มีความเห็นว่า ในเป้าหมายเชิงปริมาณข้อ ๒ กำลังแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๖๐ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพ ควรเพิ่มเรื่องการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานด้วย

นางมลวัลย์ ธรรมแสง มีความเห็นว่า จากเอกสารเป้าหมายเชิงปริมาณ ข้อ ๙ ระบุว่า “เด็กด้อยโอกาสทุกคนมีโอกาสได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั่วถึง ภายในปี ๒๕๕๔” และการดำเนินงานยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ ๒ “ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษและกลุ่มด้อยโอกาส” ขอให้เพิ่มกลุ่มเป้าหมาย “เด็กพิการ” ไว้ด้วย ซึ่งจะนำไปสู่การผลิตครู การบริหารจัดการและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของตัวเด็กและสถานศึกษา ซึ่งควรมีมาตรฐานแตกต่างกัน และเห็นด้วยกับนายอำพล จินดาวัฒนะ ที่ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมในระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานจะช่วยสร้างลักษณะจิตอาสาได้อย่างดี

นายมานะ สุตสงวน มีความเห็นว่า การจัดทำกรอบทิศทางพัฒนาการศึกษาควรคำนึงถึงว่าทำอย่างไรจะนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยมีข้อสังเกต ดังนี้ ๑) ยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีนั้น ต้องคำนึงถึงครูผู้สอนด้วย เพราะปัจจุบันเกิดปัญหาการขาดแคลนครูถึง ๙ หมื่นกว่าคน ๒) เรื่องคุณภาพของครู ขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีการผลิตครูหลักสูตร ๕ ปี ซึ่งในปีหน้าจะมีผู้จบการศึกษาถึง ๒,๐๐๐ คน กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายจะบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาหรือไม่อย่างไร ๓) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนหมื่นกว่าโรงยังไม่ได้รับการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ เป็นต้น

นายมานิจ สุขสมจิตร มีความเห็นว่า จากเอกสารยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ระบุว่า จะต้องเร่งรัดให้มีการออกกฎ ระเบียบ กฎหมายการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับกฎหมายการศึกษาเป็นลำดับที่ ๒ โดยระบุไว้ว่า จะต้องออกกฎหมายการศึกษาภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่รัฐบาลใหม่แถลงนโยบาย และจะต้องเป็นกฎหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นควรมีการเตรียมการโดยการจัดการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรวมถึงการเตรียมการบริหารจัดการด้วย

ศาสตราจารย์วิรุณ ตั้งเจริญ มีความเห็นว่า กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในช่วง ๔-๕ ปีข้างหน้า ดังนั้น ควรมีการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์เชิงรุกและเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ต้องเน้นการผลิตครูที่มีคุณภาพและครูเฉพาะทางด้วย

นายวิฑูรย์ บริบูรณ์ทรัพย์ ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมในฐาณะสมาชิกร่างรัฐธรรมนูญว่า บทบัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๙ ได้ระบุเรื่องสิทธิเสรีภาพทางการศึกษา จะมี ๓ วรรค คือวรรคแรก ระบุว่า "บุคคลต้องมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ ปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย" จึงควรระบุให้ชัดว่าค่าใช้จ่ายที่รัฐจะต้องจ่าย โดยไม่ต้องไปเรียกเก็บจากผู้ปกครอง วรรคสอง ระบุว่า "ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น" ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญได้เห็นความจำเป็นและความสำคัญของผู้พิการและผู้ทุพพลภาพ และวรรคสาม ระบุว่า "การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ หรือเอกชน หรือการศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น ย่อมได้รับการคุ้มครองและการส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ" มาตรา ๘๐ เป็นเรื่องการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน และอนุ ๔ มาตรา ๘๐ เรื่องการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษา แต่การกระจายอำนาจไม่ได้ผูกพันกับการถ่ายโอนโรงเรียนให้กับท้องถิ่น ซึ่งจะทำกฎหมายชัดเจนว่า เป็นเรื่องของการให้สิทธิในการจัดการศึกษาร่วมกัน นอกจากนี้ มีความเห็นว่ายุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาครูควรคำนึงถึงเรื่องอัตรากำลังครูที่จะต้องเพียงพอและเหมาะสมกับการจัดการศึกษาด้วย

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ขอให้ทบวงทวนการเขียนมาตรฐานในประเด็นยุทธศาสตร์เรื่องผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้นำไปสู่เป้าหมายได้อย่างชัดเจน เช่น ๑) ควรสนับสนุนการตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นด้านการผลิตครูในภูมิภาคละ ๑ แห่ง โดยต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานอย่างจริงจังและควรจัดในลักษณะ residential & school-based เพื่อให้มีความเชื่อมโยงระหว่างการผลิตและการพัฒนาครู ๒) เพิ่มมาตรการเรื่องการขาดแคลนครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก เช่น ให้มีการบริหารจัดการแบบกลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน (school system - based) โดยมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน แต่ถ้าโรงเรียนที่ห่างไกลต้องจัดสรรอัตรากำลังครูให้เหมาะสม ส่วนสถานศึกษาที่มีครูเกินก็ให้มาช่วยการศึกษา

นอกโรงเรียน ๓) สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนควรทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษาเพื่ออาชีพ ๔) สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และ บุคลากรทางการศึกษา (สคปศ.) ทำหน้าที่เรื่องการจัดการและสนับสนุนให้มีศูนย์ ฝึกอบรม (training center) กระจายทั่วประเทศ แต่ไม่ควรทำหน้าที่อบรม

รองผู้อำนวยการงบประมาณ (นายสมนึก พิมลเสถียร) มีข้อสังเกตว่า การจัดทำ กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาควรคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ๑) อนาคตประชากรมี่ แนวโน้มลดลงซึ่งจะส่งผลทำให้ครูเกินและสถานศึกษาเกิน ๒) ร่างรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ จะส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ๓) จากเอกสารยุทธศาสตร์ข้อ ๑๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การจัดสรรและ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ควรนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๘ ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มา ประกอบการพิจารณา และควรให้อนุกรรมการสภาการศึกษาดำเนินการกระจายอำนาจ ละ ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมพิจารณาด้วย

รองปลัดกระทรวงแรงงาน มีความเห็นว่า ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ กระทรวงแรงงานจะขอมีส่วนร่วมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบร่วมด้วย เพื่อ จะได้มีความชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม และมีข้อสังเกตว่าแต่ละมาตรการ ซึ่งจะมีผู้รับผิดชอบจากหน่วยงานร่วมจะมีกลไกอย่างไรที่จะผลักดันให้ยุทธศาสตร์และ มาตรการสามารถนำไปปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

นายอำพล จินดาวัฒนะ มีข้อเสนอแนะว่า ตามที่กรรมการสภาการศึกษาหลาย ท่านได้ให้ความเห็นเรื่องครูในหลายทัศนะ เช่น ปัญหาการขาดแคลนครู หรืออนาคตอาจ มีปัญหาเรื่องครูเกินนั้น ควรต้องมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการโดยการคิดนอกกรอบ จากระบบราชการ ตัวอย่างเช่น ระบบสาธารณสุข เมื่อปรับระบบการจัดการ โดยมี บุคลากรเท่าเดิม แต่สามารถทำงานได้มากขึ้นกว่าเดิม และเห็นว่าการกระจายอำนาจ การศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นระบบการบริหารแบบราชการอีก เหมือนเดิม แต่เปลี่ยนผู้ดูแลเท่านั้น และในเอกสารกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาฯ ควรเสนอยุทธศาสตร์และมาตรการที่เป็นความคิดใหม่ ๆ ที่กระชับชัดเจน เช่น คนไทยใน อนาคตต้องมีความรู้ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีและด้านวิทยาศาสตร์ รวมทั้งสภาพพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะต้องให้ข้อมูลด้านความต้องการกำลังคนของประเทศ เพื่อให้สศท. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนได้

ประธาน ได้แสดงความคิดเห็นว่าในเรื่องคุณธรรมนำความรู้ จะมีวิธีการนำเรื่องคุณธรรมเข้าไปในสถานศึกษาได้อย่างไร เพื่อให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมอย่างแท้จริงและมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์ เพื่อจะได้จัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมและเพียงพอ รวมทั้งควรพิจารณาในเรื่องความเป็นไปได้ในการกำหนดเป้าหมาย

นายวิฑรยา บริบูรณ์ทรัพย์ ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ๒ เรื่อง คือ ๑) เรื่องคุณธรรมจริยธรรมว่า ปัจจุบันสถานศึกษาได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว เช่น โรงเรียนวิถีพุทธ และการจัดสอนพุทธศาสนาในหลักสูตร ๒) เรื่องการขาดแคลนครู พบว่า ระดับชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะภูมิภาคจะขาดแคลนครูเป็นจำนวนมาก และขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเตรียมการเรื่องการออกกฎหมายการศึกษาให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ด้วย

ผู้ช่วยเลขาธิการ (รองเลขาธิการสภาการศึกษา นางสิริพร บุญญานันต์) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมในบางประเด็น ดังนี้ ๑) กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินนโยบายสังคมด้านคุณธรรม การบูรณาการ และการนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีแนวทางการบูรณาการ โดยใช้ยุทธศาสตร์ ๔ ประการ ได้แก่ ๑) ปลุกจิตสำนึก สร้างเจตคติและปรับพฤติกรรม ๒) ปรับกระบวนการเรียนรู้และหาต้นแบบ สืบทอด และการสร้างภูมิทัศน์ ๓) สร้างภูมิทัศน์โดยเครือข่ายขยายผล บ้าน สถาบันศาสนา สถานศึกษา ชุมชนและสื่อ และ ๔) กำกับ ติดตามและประเมินผล และใช้ตัวแบบ“บวร” ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างบ้าน วัดและโรงเรียนในการปลูกฝังคุณธรรม ๒) เป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการสร้างความเข้าใจให้กับสังคมว่าเป้าหมาย หรือทิศทางจัดการศึกษาจะไปทางไหน รวมทั้งมีความไม่ชัดเจนในบางเรื่อง เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐานหมายถึงระดับชั้นใด และการให้ผู้เรียนในทุกสาขาวิชาเรียนด้านศิลปศึกษา เป็นต้น ๓) ปัญหาการขาดแคลนครู ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าของเรื่องโดยให้นัดหารือกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานงบประมาณ ในเรื่องนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำมาตรการระยะสั้นและระยะยาวเสนอคณะรัฐมนตรีไปแล้ว เช่น การขอคืนอัตราและเงินเดือนสำหรับครูเกษียณอายุราชการ การวางแผนการผลิตและพัฒนาครูให้เหมาะสมกับความต้องการ นอกจากนี้ จะต้องเร่งดำเนินการในเรื่องการดำเนินงานให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล ซึ่งยังไม่มีความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมอบหมายให้ สกศ.ปรับแก้ (ร่าง) กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) ที่ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๙) ตามข้อสังเกตและ ข้อเสนอแนะของกรรมการ และให้นำมาเสนอต่อที่ประชุมในครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อทราบ : รายงานผลการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูป การศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้

รักษาการที่ปรึกษาชำนาญนโยบายและแผนการศึกษา (นางนิรมล กิตติวิบูลย์) นำเสนอสาระสำคัญของรายงานผลการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่ สังคมฐานความรู้ ว่าสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการ ปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ ของประเทศในภูมิภาคเอเชียเป็นกรณีศึกษา ๖ ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ ๑) ศึกษาความก้าวหน้าในการปฏิรูป การศึกษา เพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ของ ๖ ประเทศ ๒) วิเคราะห์เปรียบเทียบวิสัยทัศน์ แนวคิด และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ๓) วิเคราะห์จุดเน้นการปฏิรูปการศึกษาใน ภาพรวม จุดเด่นการปฏิรูปการศึกษาของแต่ละประเทศ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาสำหรับประเทศไทย

ผลการวิจัยที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

๑) จุดเน้นการปฏิรูปการศึกษา

๑.๑ ประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียที่ทำการศึกษาทั้ง ๖ ประเทศให้ ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรของประเทศ ให้มีคุณภาพ ศักยภาพ

๑.๒ ในการปฏิรูปการศึกษา ทุกประเทศให้ความสำคัญกับการปรับปรุง ระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และมีทางเลือก เพื่อให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ได้สูงสุด

๑.๓ ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา สามารถก้าวสู่ สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และมีศักยภาพทางการศึกษา ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน และสิงคโปร์ มีผลจากปัจจัยหลายประการ

๑.๔ ในบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ให้ความสำคัญในการปฏิรูป การศึกษาเพื่อพัฒนาพลเมืองทั้งด้านความรู้และคุณธรรม

๒) จุดเด่นการปฏิรูปการศึกษา

จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า ประเทศส่วนใหญ่มีจุดเน้นในการปฏิรูปการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน คือมุ่งพัฒนาประชากรให้มีอาวุธทางปัญญา มีความรู้เท่าทันโลก เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคสังคมนิยม โดยเริ่มจากการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม แต่ละประเทศก็ประสบผลสำเร็จหรือมีจุดเด่นในการปฏิรูปการศึกษา

จากผลการวิจัยดังกล่าว ได้นำมาจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่สำคัญประกอบด้วย ๑) การกำหนดทิศทางการศึกษาไทยในอนาคต ๒) แนวทางการปฏิรูปการศึกษา ๓) การกำหนดวิสัยทัศน์การศึกษา ๔) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ๕) การพัฒนาระบบการศึกษา ๖) การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมฐานความรู้ ๗) การกำหนดปรัชญา/แนวคิดการจัดการศึกษาไทย ๘) การเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย ๙) การขับเคลื่อนสังคมไทยให้เป็นสังคมฐานความรู้

จึงขอเสนอที่ประชุมเพื่อทราบรายงานการวิจัยการปฏิรูปการศึกษาของ ๖ ประเทศ และให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอเชิงนโยบาย ที่เห็นว่าจะประโยชน์ต่อองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง นำไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ ๕)

ที่ประชุมรับทราบ โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

ประธาน มีข้อสังเกตว่าจากผลการศึกษาวิจัยพบว่าทุกประเทศให้ความสำคัญกับเรื่องการพัฒนาครู ซึ่งนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา จึงขอให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับเรื่องการพัฒนาครูอย่างจริงจัง รวมทั้งเรื่องการพัฒนาคุณธรรมที่ประเทศส่วนใหญ่ที่ศึกษามายังไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก

นายสมชัย วุฑฒิปรีชา กล่าวว่าได้เสนอเรื่องการใช้กิจการลูกเสือและการเรียนฝึกนักศึกษาวิชาทหาร (รต.) รวมทั้งเรื่องวัดในพุทธศาสนาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณธรรมต่อที่ประชุมไว้หลายครั้งแล้ว เพราะทั้ง ๓ เรื่องมีความชัดเจนในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยเสนอให้มีการบังคับการเรียนฝึกนักศึกษาวิชาทหารทุกคนทั้งชายและหญิง และให้มีเป้าหมายการฝึกเพื่อให้มีวินัยและเป็นกำลังสำรองที่มีคุณภาพของประเทศเพื่อไม่ใช่เรียนเพื่อหนีทหาร โดยควรใช้บุคลากรจากกองทัพภาคมาเป็นครูฝึก ส่วนเรื่องวัดนั้น ควรขอความร่วมมือกับมหาเถรสมาคมในการจัดทำทำแผนที่ว่าวัดไหนสามารถเชื่อมโยงเรื่องคุณภาพกับโรงเรียนได้บ้าง

กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ (นางสิริพร บุญญานันต์) ซึ่งแจ้งว่าขณะนี้ กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการโครงการคุณธรรมนำความรู้ โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนที่ผ่านมา คือ กิจกรรมการจัดค่ายลูกเสือที่มีการดำเนินงาน ประสานร่วมกันระหว่างโรงเรียน วัด และชุมชน ทั้งนี้ ในการประชุมครั้งต่อไปจะนำเรื่อง การติดตาม และประเมินผลโครงการคุณธรรมนำความรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจะรวบรวม ผลการดำเนินงานทั้งในเรื่องของจำนวนและคุณภาพของผู้ที่เข้าค่ายลูกเสือมานำเสนอต่อ ที่ประชุมเพื่อทราบ

นายทองอยู่ แก้วไทรสะ มีความเห็นว่าข้อเสนอเชิงนโยบายจากการศึกษาวิจัย ไม่ปรากฏเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นจึงขอให้คำนึงถึงเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนับเป็นนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญของประเทศ ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างที่ยั่งยืน ไม่ควรมุ่งแต่การพัฒนาตามสังคมโลกเพียงด้านเดียว

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๖.๑ เรื่องทั่วทั้ง : การปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการ ด้านการกระจายอำนาจและทรัพยากรทางการศึกษา

กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ (นางสิริพร บุญญานันต์) รายงานที่ประชุมว่าตาม คำสั่งสภาการศึกษาที่ ๑/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ได้ปรับปรุง คณะอนุกรรมการด้านการกระจายอำนาจและทรัพยากรทางการศึกษา เป็น ๒ คณะ คือ คณะอนุกรรมการด้านการกระจายอำนาจ และคณะอนุกรรมการด้านทรัพยากรและการ ลงทุนทางการศึกษา โดยคณะอนุกรรมการด้านการกระจายอำนาจมีศาสตราจารย์ชัย อนันต์ สมุทวณิช เป็นประธาน ประกอบด้วยคณะอนุกรรมการ ๑๕ ท่าน มีอำนาจ หน้าที่ คือ ๑) ดำเนินการจัดทำข้อเสนอนโยบาย แผน ยุทธศาสตร์ด้านการกระจาย อำนาจการศึกษา รวมทั้งการนำนโยบาย แผน ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ๒) ดำเนินการ อื่นๆ ตามที่สภาการศึกษา หรือประธานสภาการศึกษามอบหมาย และ ๓) มอบหมาย บุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการตามที่เห็นสมควร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอเสนอปรับปรุงองค์ประกอบโดยเพิ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองศาสตราจารย์สนานจิตร์

สุคนธ์ทรัพย์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนการบริหารและการจัดการศึกษา และผู้แทน
สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา รวมทั้งเพิ่มอำนาจ
หน้าที่ให้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อให้ความเห็นชอบการปรับปรุงองค์ประกอบและเพิ่มอำนาจ
หน้าที่ของคณะกรรมการด้านการกระจายอำนาจ

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ ๖.๑)

มติที่ประชุม

ที่ประชุมให้ความเห็นชอบการปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการด้านการกระจายอำนาจตามที่เสนอ

ระเบียบวาระที่ ๖.๒ เรื่องทั่วทั้ง : การแต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษา ด้านนโยบายและแผนส่งเสริมการขยายโอกาสทางการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการสภา
การศึกษาด้านนโยบายและแผนส่งเสริมการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยมีองค์ประกอบ
ดังนี้ ศ.วรเดช จันทรศร เป็นประธาน รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์)
เป็นรองประธาน อนุกรรมการจำนวน ๑๗ คน ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการ
ศึกษา สกศ. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนส่งเสริมการ
ขยายโอกาสทางการศึกษา สกศ. และผู้แทนสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สกศ. เป็น
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ ประกอบด้วย ๑) เสนอนโยบายและแผนส่งเสริมการขยายโอกาส
ทางการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา ๒) พิจารณาเสนอความเห็นและแนว
ทางการพัฒนานโยบายเพื่อส่งเสริมการขยายโอกาสทางการศึกษา และสนับสนุนการ
ดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ๓) ส่งเสริมและประสานการ
ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อนำนโยบาย
และแผนสู่การปฏิบัติ และ ๔) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการอื่นๆ ตามที่
เห็นสมควร

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบให้มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนส่งเสริมการขยายโอกาสทาง
การศึกษาตามที่เสนอ

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ ๖.๒)

มติที่ประชุม

ที่ประชุมให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนส่งเสริมการขยายโอกาสทางการศึกษาตามที่เสนอ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ น.

นางสาวสุรางค์ วีรกิจพาณิชย์

นายวีระ พลอยครบุรี

นางนันทิชา แจ่มนุราช

นางโชติกา วรรณบุรี

ผู้จดยางงานการประชุม

นางสิริพร บุญญานันต์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้ตรวจรายงานการประชุม